SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

LAUSUNTO

11.10.2019

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Asia **Asiantuntijalausunto**

Hallituksen esitys laiksi tupakkaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta HE 25/2019 vp

Valiokunnan käsiteltävänä on valtiovarainministeriön valmistelema yllä mainittu hallituksen esitys, joka on valmisteltu – kuten luvussa 1.2 todetaan – yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Pyydettynä asiantuntijalausuntona esitän sosiaali- ja terveysministeriön toimialan osalta seuraavan:

1. Tupakkaverotuksen merkitys tupakan aiheuttamien haittojen vähentämisessä

Tutkimuksista tiedetään, että tupakkatuotteiden hintaan ja verotukseen vaikuttavat toimenpiteet ovat tehokas keino vaikuttaa tupakointiin väestötasolla. Käytännössä kyse on väestön terveyden edistämisestä sellaisella keinolla, joka lisäksi lisää julkisen vallan tuloja.

Tupakkaveroa on korotettu vuosina 2009, 2010, 2012, 2014, 2015 sekä puolivuosittain vuosina 2016—2019. Korotukset ovat onnistuneet ja niitä on syytä esityksen mukaisesti jatkaa.

Kuten esityksessä todetaan, esitysluonnoksesta antamissaan lausunnoissa sosiaali- ja terveysministeriö, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos sekä terveysjärjestöt kannattivat ehdotettuja veronkorotuksia.

2. Nuuskan salakuljetus ja laiton myynti

Tupakkapolitiikkaan ja välillisesti myös veropolitiikkaan liittyy, että EU-säädösten ja tupakkalain rajoituksista huolimatta nuuskan salakuljetus ja laiton myynti Suomessa on lisääntynyt voimakkaasti muutaman viime vuoden aikana. Nuuskaa voi nykyään hankkia Suomessa laittomilta markkinoilta melko helposti. Osasta ei ole maksettu veroja mihinkään maahan (laivamyynti) ja osasta verot on maksettu Ruotsiin (erityisesti Haaparannan nuuskaliikkeet).

Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee omia tupakkapoliittisia toimia myös nuuskan aiheuttamien haittojen vähentämiseksi. Tässä yhteydessä ministeriö tekee yhteistyötä myös Tullin kanssa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on pitänyt erittäin tärkeänä, että nuuskan salakuljetukseen ja laittomaan myyntiin liittyvän tullirikostorjunnan toimintaedellytyksiä lisättäisiin. Hallituskauden aikana saattaa tältä osin olla tarve myös resurssilisäyksiin tai –kohdennuksiin, jos nuuskan laittomiin markkinoihin halutaan poliittisesti puuttua.

Hallitusneuvos Ismo Tuominen

Tiedoksi Perhe- ja peruspalveluministeri Kiuru

Valtiosihteeri Mäkipää

Erityisavustaja Lehtinen

Kansliapäällikkö Varhila

Osastopäällikkö Sillanaukee

Johtaja Keinänen